

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a soudců JUDr. Miloslava Výborného a JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D. v právní věci žalobce: **O. S.**, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2017, čj. OAM-2/LE-LE05-HA11-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 8. 2018, čj. 32 Az 10/2017-37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, **se přiznává** odměna za zastupování, náhrada hotových výdajů a náhrada za daň z přidané hodnoty ve výši **8 228 Kč**, která je splatná do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany tak, že se mu neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění od 1. 1. 2016 (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žádost o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel odůvodnil tím, že teroristé zavraždili všechny jeho rodinné příslušníky z náboženských důvodů a má obavy z

pronásledování a ohrožení jeho života. Ve vlasti již také nemá žádné zázemí. Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu, ve které namítal, že žalovaný nesprávně vyhodnotil podmínky udělení mezinárodní ochrany. Vyvraždění jeho rodiny je samo o sobě dostatečně intenzivním a azylově relevantním projevem pronásledování z důvodu náboženského přesvědčení. Nejednalo se o ojedinělou událost, ale o výsledek dlouhodobého vyhrožování jeho rodině. Policie podobné incidenty ignoruje, proto se na ni nebo na místní orgány se neobrátil. Po jediném přeživším z celé rodiny ani nelze požadovat, aby se domáhal zahájení vyšetřování, nebo aby věc sám pokusil řešit. Závěrem krajskému soudu navrhl, aby rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[3] Krajský soud konstatoval, že jestliže se stěžovatel ani nepokusil obrátit na orgány své vlasti s žádostí o pomoc, nelze dospět k závěru, že by mu nebyly schopny nebo ochotny tuto ochranu poskytnout, nebo že by poskytnutá ochrana byla nedostatečná. Ze zpráv o zemi původu stěžovatele vyplývá, že náboženská tolerance je ze strany státních orgánů respektována. Jelikož ihned po incidentu utekl do jiné osady a zpět se již nevrátil, nemůže spolehlivě vědět, zda a případně jak byla policie ve věci činná. Stěžovatel tvrdil vážné obavy o svůj život, z vlasti však vycestoval až po více než 2 letech. Ohledně nedostatku zázemí v zemi původu soud odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu s tím, že ekonomické potíže nejsou azylově relevantním důvodem. Stěžovatelovy obavy z pronásledování neshledal za důvodné a proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost. Namítal, že krajský soud nesprávně vyhodnotil jeho možnosti obrátit se s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány. Stěžovateli byla vyvražděna celá jeho rodina a nelze po jediném, traumatizovaném přeživším, spravedlivě požadovat, aby se sám domáhal ochrany či inicioval vyšetřování. Domníval se, že policie nebyla ochotna situaci řešit. Pasivita policejních orgánů je dostatečným důvodem pro to, aby se na ně ani nepokusil obrátit. Veřejnoprávní delikty tohoto druhu mají být stíhány z moci úřední, nikdy však nebyl policií kontaktován. Obával se, že pokud by se pokusil vraždu své rodiny řešit, stal by se obětí násilí i on. Obává se pronásledování z důvodu křesťanského náboženského přesvědčení. Na základě výše uvedeného má za to, že jsou naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany a navrhl rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný se vyjádřil tak, že kasační námitky stěžovatele považuje za neopodstatněné a popírá oprávněnost důvodů k udělení mezinárodní ochrany. Ze zpráv o zemi původu obsažených ve správním spisu vyplývá, že Sierra Leone je nábožensky velmi tolerantní zemí, vztahy mezi muslimy a křesťany jsou bezproblémové, mnozí dokonce praktikují obě náboženství současně. Stěžovatel měl projevit vůli domoci se nápravy u příslušných orgánů v zemi původu, případně se obrátit na jim nadřízené orgány. Sám připustil, že existovala možnost dát podnět místní policii k zahájení trestního stíhání, avšak svůj další pohyb v oblasti vnímal jako riziko. I když činnost místní policie nedosahuje evropských standardů, nezakládá to důvod k její ignoranci. Žalovaný nezjistil, že by byl stěžovatel vystaven pronásledování, nebo že by mu takové pronásledování hrozilo

pokračování

v případě návratu do vlasti. Rozhodnutí správního orgánu i soudu považuje za zákonné a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[7] Soud se nejprve zabývá otázkou přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 a násl. s. ř. s.), tj. zda kasační stížnost směřuje proti pravomocnému rozhodnutí městského soudu ve správním soudnictví, jímž se stěžovatel domáhá zrušení soudního rozhodnutí, zda je podána z přípustných důvodů v souladu s § 103 s. ř. s. a dospěl k závěru, že je přípustná.

[8] Poté zkoumá její přijatelnost ve smyslu § 104a s. ř. s. (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2006, čj. 8 Azs 5/2006-30), tj. zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany (azylu) lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ tak, že *„[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* Kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele i v případě, pokud v řízení před krajským soudem došlo k tak k zásadnímu pochybení, které má nebo by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Za pochybení lze považovat takové vady, pokud soud v zájmu spravedlivého a předvídatelného rozhodování *„v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoli pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti“* (tamtéž). V případě, že tomu tak není, zdejší soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[9] Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledal přesah vlastních zájmů stěžovatele a dospěl proto k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto kasační soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí zdejší soud podrobně věcně zabýval.

[10] V případě hrozby pronásledování soukromými osobami (v daném případě muslimskými teroristy) Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že postižená osoba se musí vždy nejprve obrátit s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud

není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, čj. 3 Azs 48/2008-57). Výše uvedený rozsudek lze obdobně aplikovat na situaci v případě vyšetřování spáchaných zločinů. Nejvyšší správní soud dospěl na základě zpráv o zemi původu stěžovatele k závěru, že Sierra Leone se potýká s mnohými problémy (nedostatek prostředků, prodlevy v podávání žalob, průtahy v řízení, korupce), nicméně jedná se o stát, který má snahu stíhat a trestat kriminální jednání, o kterém se dozví. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, čj. 5 Azs 7/2004-37 pouhá nedůvěra občana ve státní instituce, zdůvodňovanou tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel konstatoval, že orgány veřejné moci neobrátil, protože jsou pasivní a nejsou ochotny vraždu stěžovateli rodiny jakkoli řešit. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, čj. 6 Azs 479/2004-41 vyplývá, že *„Aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany“*. Zároveň kasační soud v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, čj. 6 Azs 8/2003-44 konstatoval, že *„Neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně.“* Z informací poskytnutých stěžovatelem navíc ani není zřejmé, že by policie sama vraždu nevyšetřovala. Jak již uvedl krajský soud ve svém rozsudku, stěžovatel z místa činu bezprostředně po události utekl, skrýval se v jiné osadě a zpět se již nikdy nevrátil. Nemůže proto vůbec vědět, zda bylo vyšetřování ze strany místní policie či jiných státních orgánů zahájeno, jak probíhalo a případně s jakým výsledkem bylo ukončeno. Z tvrzení stěžovatele, že jej policie ohledně okolností činu nekontaktovala a následně nevyslechla, nelze vyvozovat závěr o její neochotě čin vyšetřovat, neboť stěžovatel sám tvrdí, že žil skrytým způsobem života.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele. Proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[12] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[13] Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal odměnu za zastupování (§ 35 odst. 9 s. ř. s.). Jde o odměnu za 2 úkony právní služby (doplnění kasační stížnosti a další poradu s klientem přesahující jednu hodinu), celkem v částce 6 200 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. c) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a náhradu hotových výdajů, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky), celkem tedy 6 800 Kč. Advokát Mgr. Jindřich Lechovský je plátcem daně z přidané hodnoty. K nákladům řízení se tedy přičítá tato daň v sazbě platné ke dni ukončení řízení o kasační stížnosti, tj. ve výši 1 428 Kč [21 % z 6 800 Kč, viz § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném ke dni poskytnutí služby]. Přiznaná odměna ve výši 8 228 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. ledna 2019

JUDr. Petr Mikeš, Ph.D.
předseda senátu